

EBUS TBNA MED ROSE VED UDREDNING AF LYMFADENOPATI INKL. STAGING AF LUNGECANCER

UDARBEJDET AF CYTOBIOANALYTIKER JOAN KORSBÆK

AALBORG UNIVERSITETSHOSPITAL
– i gode hænder

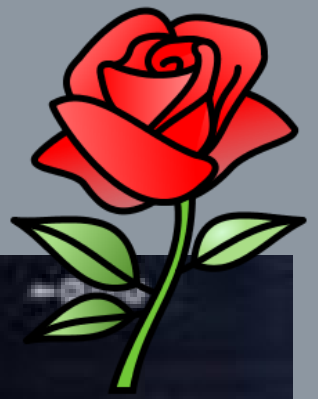

Dbio blad 02/11

1. indstik fra st. 7 :
desværre uegnet, jeg ser blod
og bronkiecylinderepithelceller

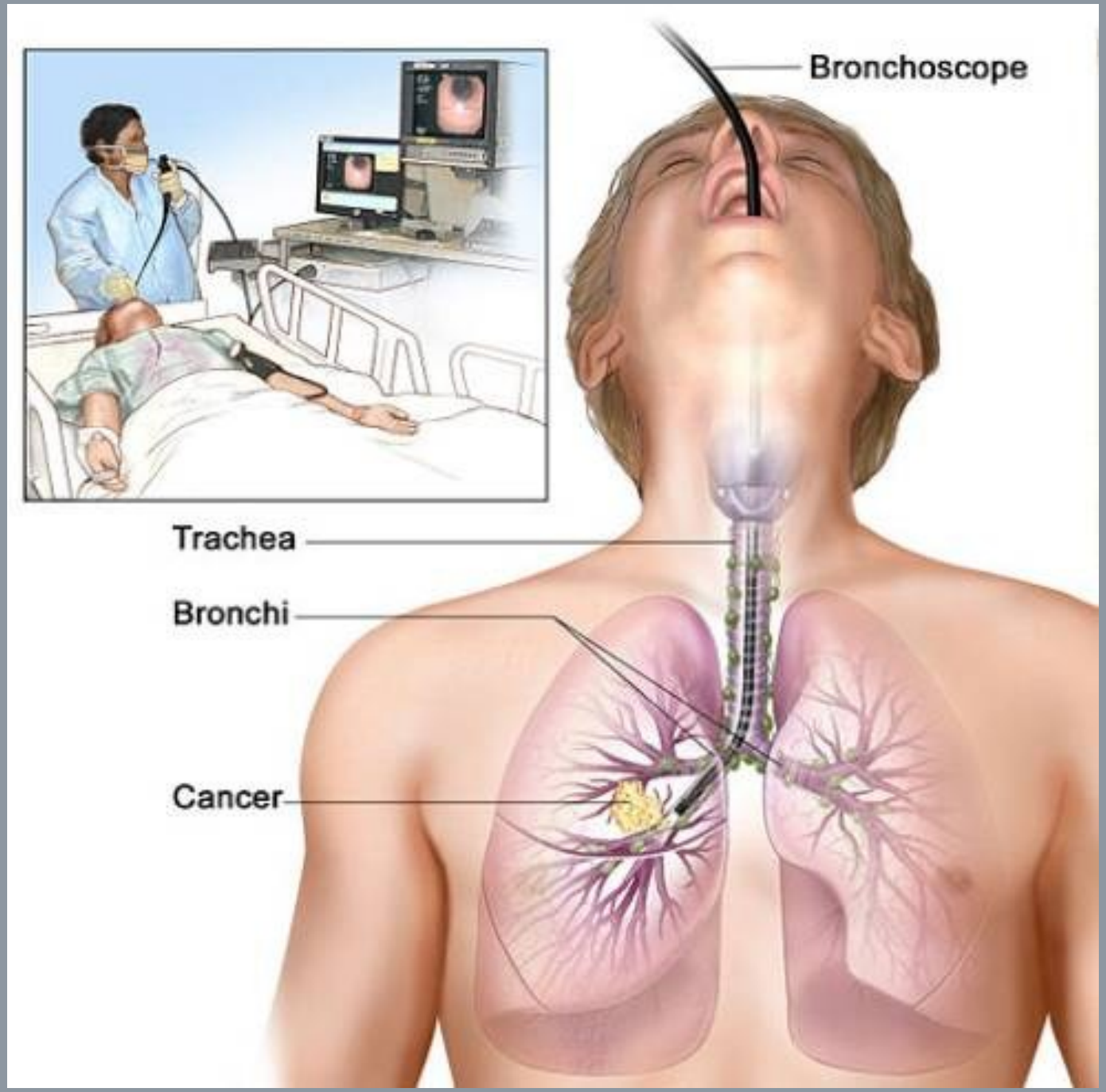

Plimus

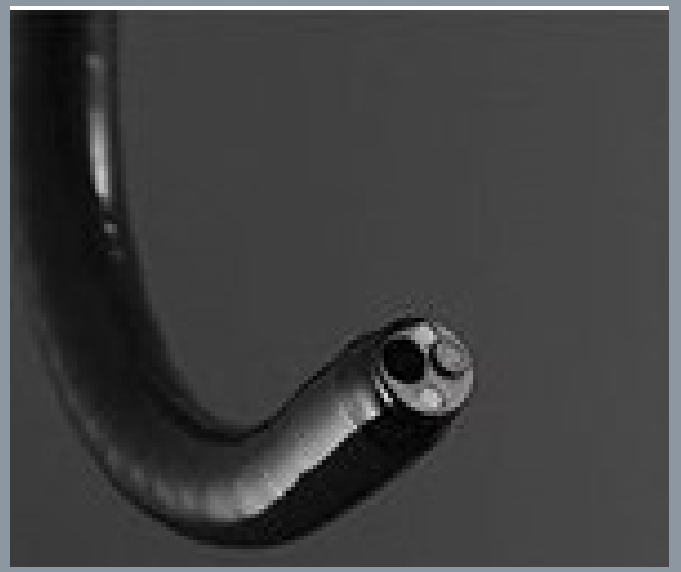

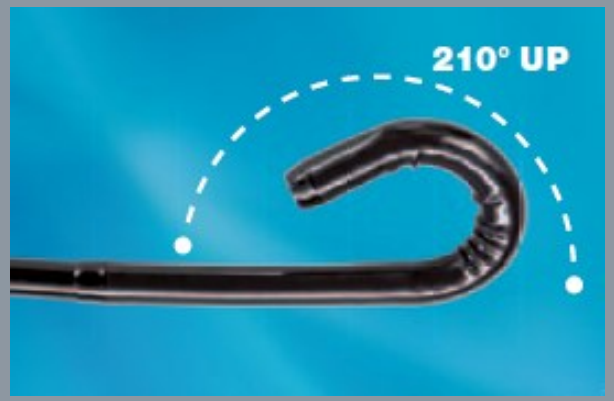
Udredningens formål

- **Diagnose** *("Hvad fejler jeg?")*
- **Stadie** *("Hvor slemt er det?")*
- **Terapeutiske muligheder** *("Hvad kan der gøres?")*
- **Prognostisering** *("Hvad er mine chancer?")*
- **Tidsplan** *("Hvornår kommer vi så igang?")*

Bronchoscope
Trachea
Bronchi
Cancer

210° UP

INDIKATION FOR EBUS TBNA VED UNDERSØGELSE AF LYMFEKNUDER

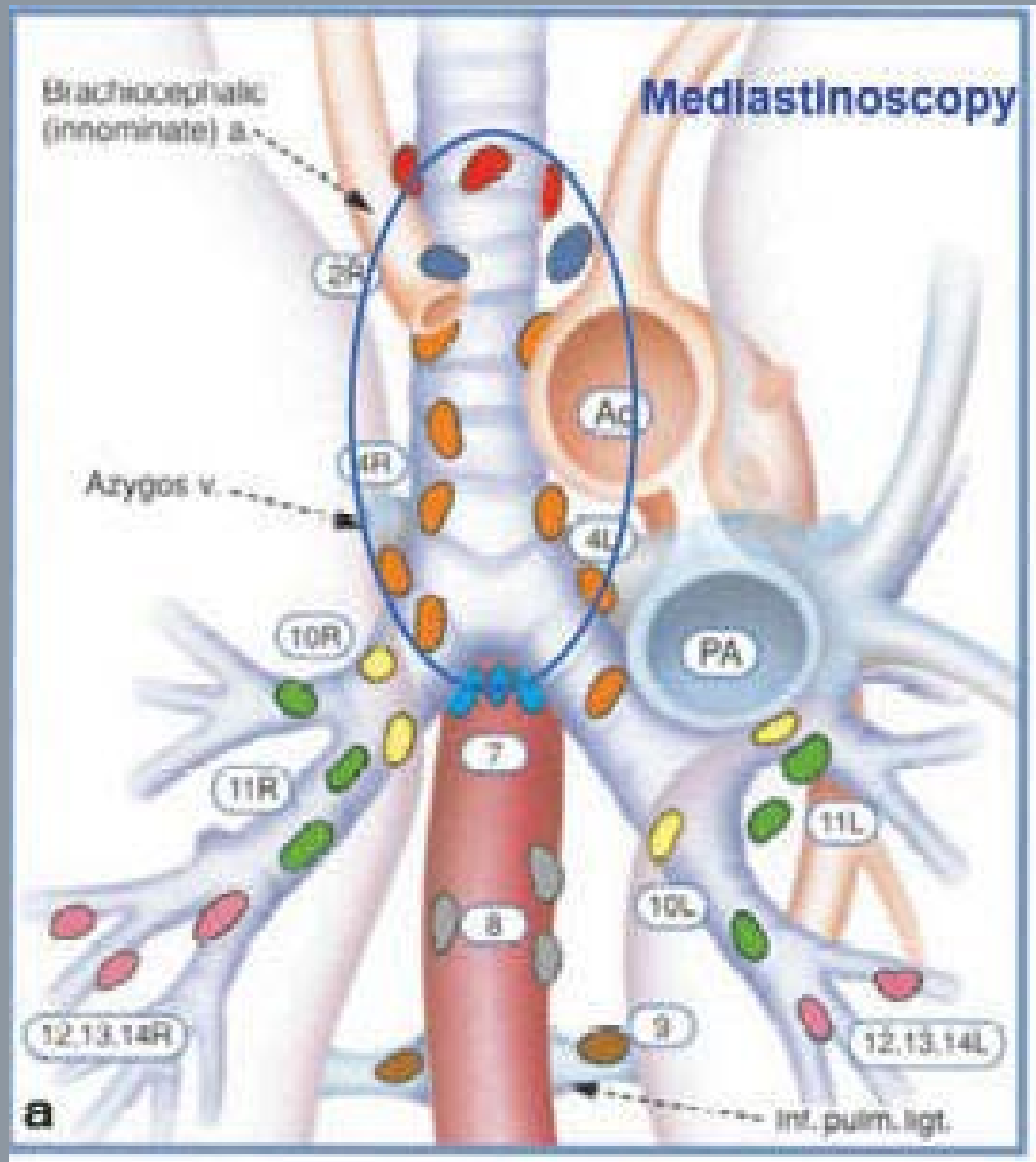
EBUS-TBNA (endobronkial ultralydsvejledt transbronkial nåleaspirationsbiopsi /finnål)

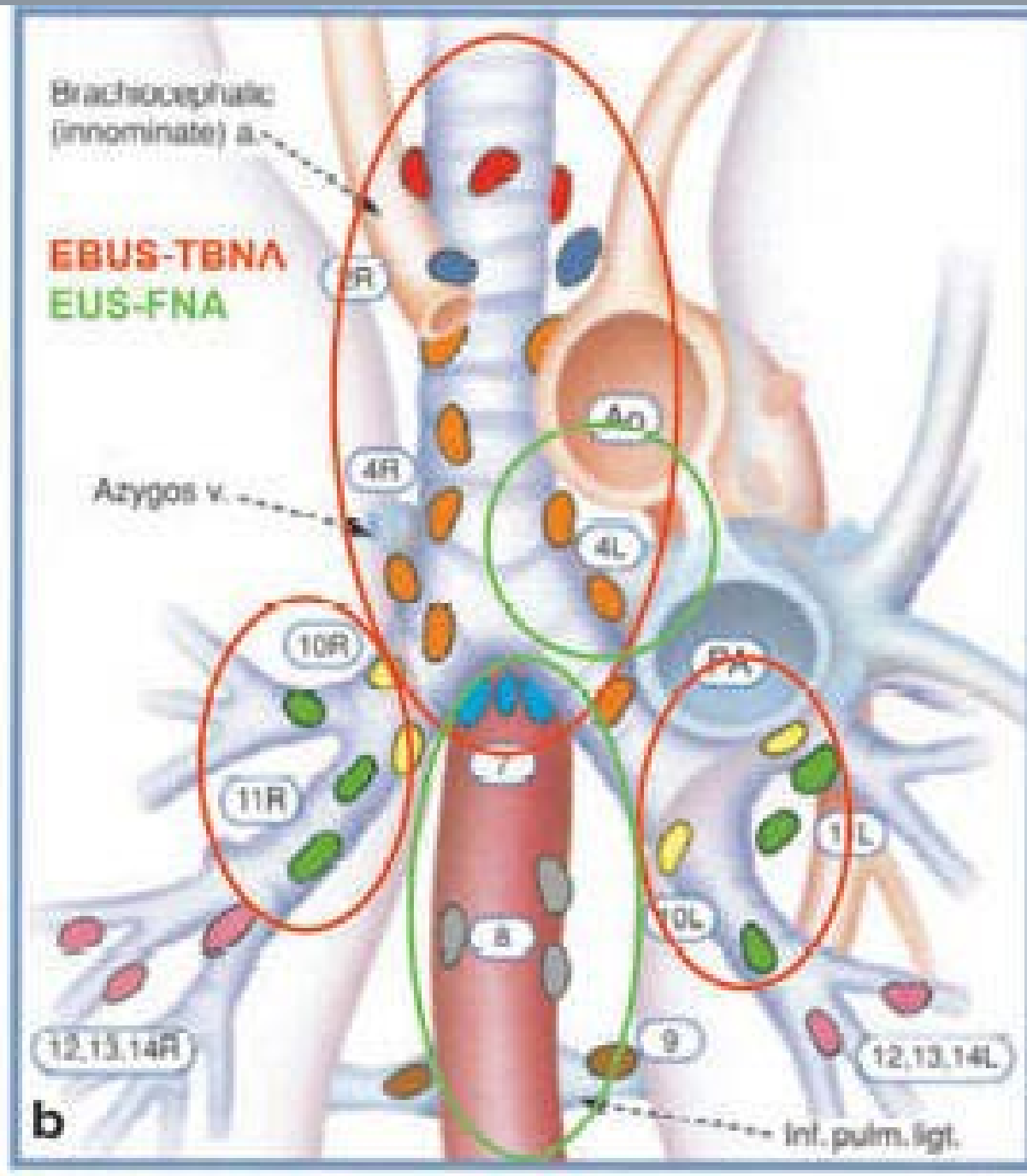
1. Udredning i forbindelse med lungecancer, undersøgelse af lymfeknuder der ikke nødvendigvis er forstørrede

2. PET / CT scanning viser lymfeknuder der er forstørret – årsag?

– granulomdannelse
(malign: lymfom, benign: f.eks. sarcoidose eller immunrelateret inflammatorisk sygdomme f.eks. Wegeners)

– metastase fra kræft andet steds i kroppen, eks.vis lungekræft

Mediastinoscopy
Brachiocephalic (innominate) a.
Azygos v.
2R
4R
Ao
4L
10R
PA
7
11R
11L
10L
8
9
12,13,14R
12,13,14L
Int. pulm. ligt.
a

Brachiocephalic (innominate) a.
EBUS-TBNA
EUS-FNA
R
4R
Ao
Azygos v.
4L
10R
PA
7
11R
11L
10L
8
9
12,13,14R
12,13,14L
Int. pulm. ligt.
b

• Terapeutiske muligheder *("Hvad kan der gøres?")*

TNM-stadiet => behandlingstilbud

Venligst udlånt af overlæge Torben Riis Rasmussen, PhD, Klinisk Lektor ved lungemedicinsk afd. AUH

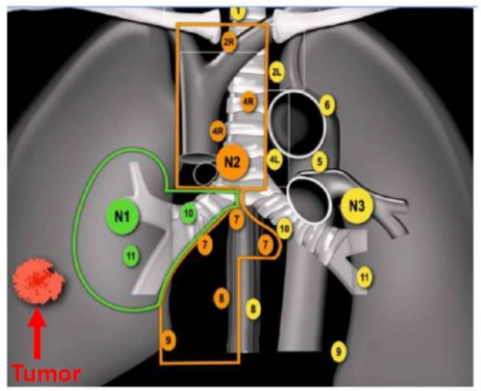
STAGE	T	N	M
Occult carcinoma	TX	N0	M0
0	Tis	N0	M0
IA1	T1mi	N0	M0
	T1a	N0	M0
IA2	T1b	N0	M0
IA3	T1c	N0	M0
IB	T2a	N0	M0
IIA	T2b	N0	M0
IIB	T1a	N1	M0
	T1b	N1	M0
	T1c	N1	M0
	T2a	N1	M0
	T2b	N1	M0
	T3	N0	M0
IIIA	T1a	N2	M0
	T1b	N2	M0
	T1c	N2	M0
	T2a	N2	M0
	T2b	N2	M0
	T3	N1	M0
	T4	N0	M0
	T4	N1	M0
IIIB	T1a	N3	M0
	T1b	N3	M0
	T1c	N3	M0
	T2a	N3	M0
	T2b	N3	M0
	T3	N2	M0
	T4	N2	M0
IIIC	T3	N3	M0
	T4	N3	M0
IVA	Any T	Any N	M1a
	Any T	Any N	M1b
IVB	Any T	Any N	M1c

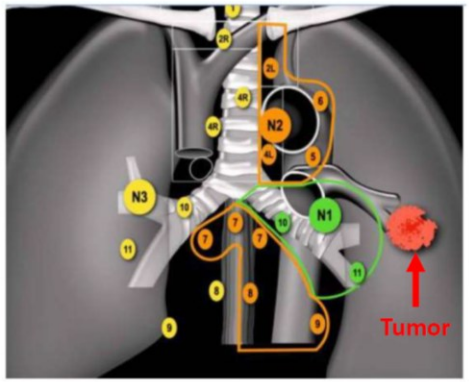
KURABLE –
Primært ved Kirurgi,
Sekundært ved Stereotaktisk stråleterapi (SBRT) eller mikrobølge ablation (MWA)

MÅSKE KURABLE –
Primært ved kombineret Kemo- & Stråleterapi,
Enkelte ved Kirurgi.

IKKE KURABLE –
Behandles med
- Kemoterapi,
- Immunterapi og
- Targeteret behandling.

Lymfeknudestationer

https://radiologyassistant.nl/chest/lung-cancer/tnm-classification-8th-edition

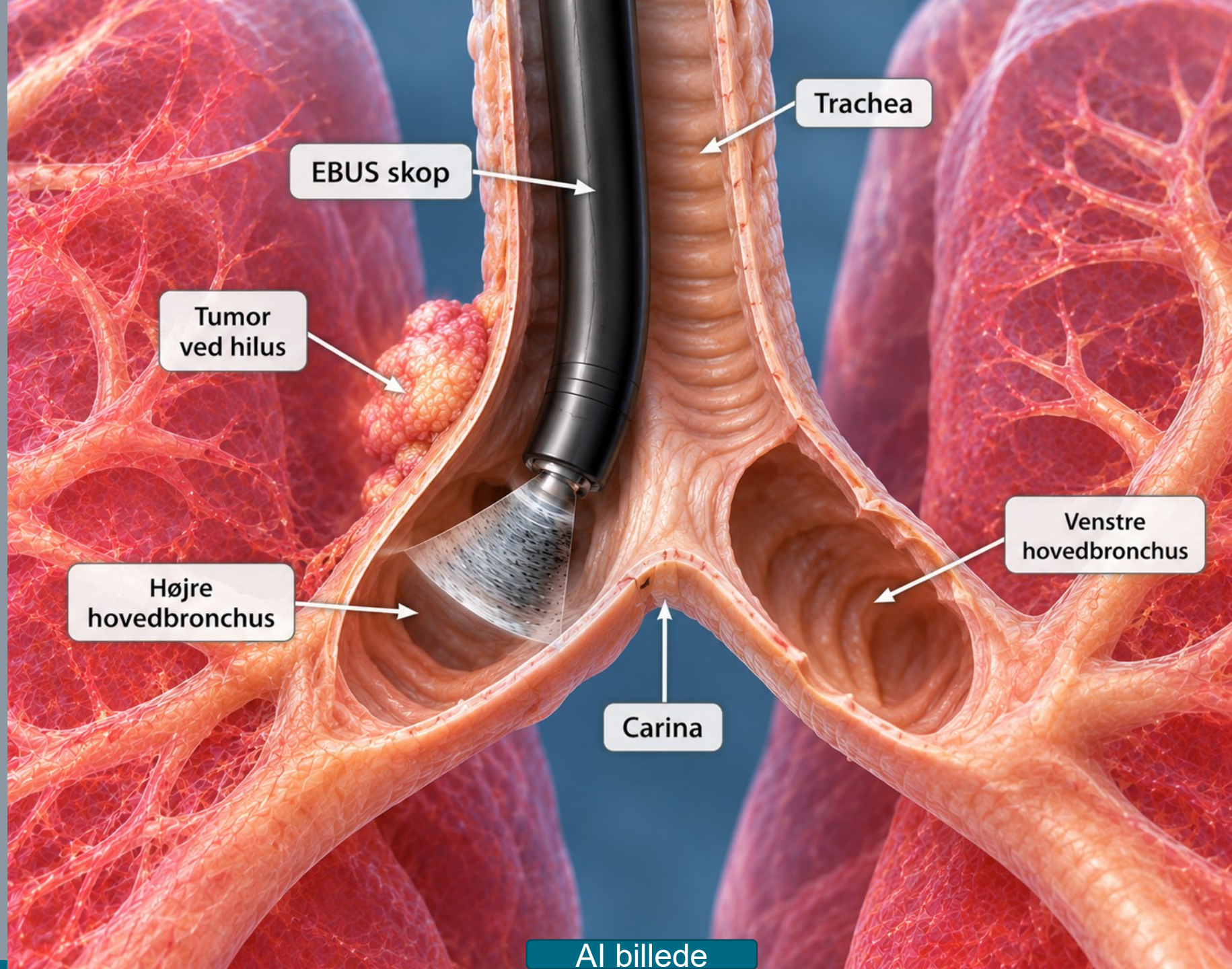

Dräger
OLYMPUS

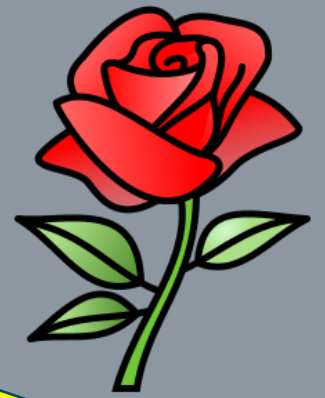

Figur 1: Mediastinale og hilære lymfeknuders tilgængelighed ved EBUS og EUS.

EBUS TBNA anvendes også til indstik i tumor beliggende nær bronkus

KUNSTEN VED EBUS TBNA

”At få nålen ind i læsionen,
og få celler fra læsionen ind
i nålen”

”Tissue truly is the issue”

TEKNISKE UDFORDRINGER FOR OPERATØR (HOVEDÅRSAG TIL IKKE-D ØVER)

DUR-DUR IKKE

- Manglende identifikaton af target (Lymf
- Vanskelig lokation af target
- Tilblanding med blod
- Tilblanding med bronkiecylindre
- Fibrotiske lymfeknuder (arvæv, gam senchymale tumorer, lymfomer med fibrose)
- Uerfaren

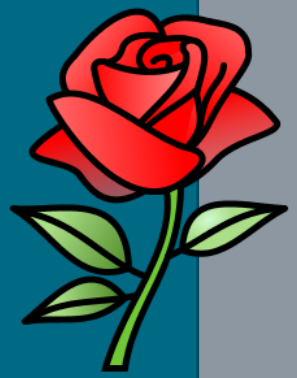
KUNSTEN VED EBUS TBNA

"At få nålen ind i læsionen, og få celler fra læsionen ind i nålen"

"Tissue truly is the issue"

Udstrygning:

2 sygeplejersker nødvendige

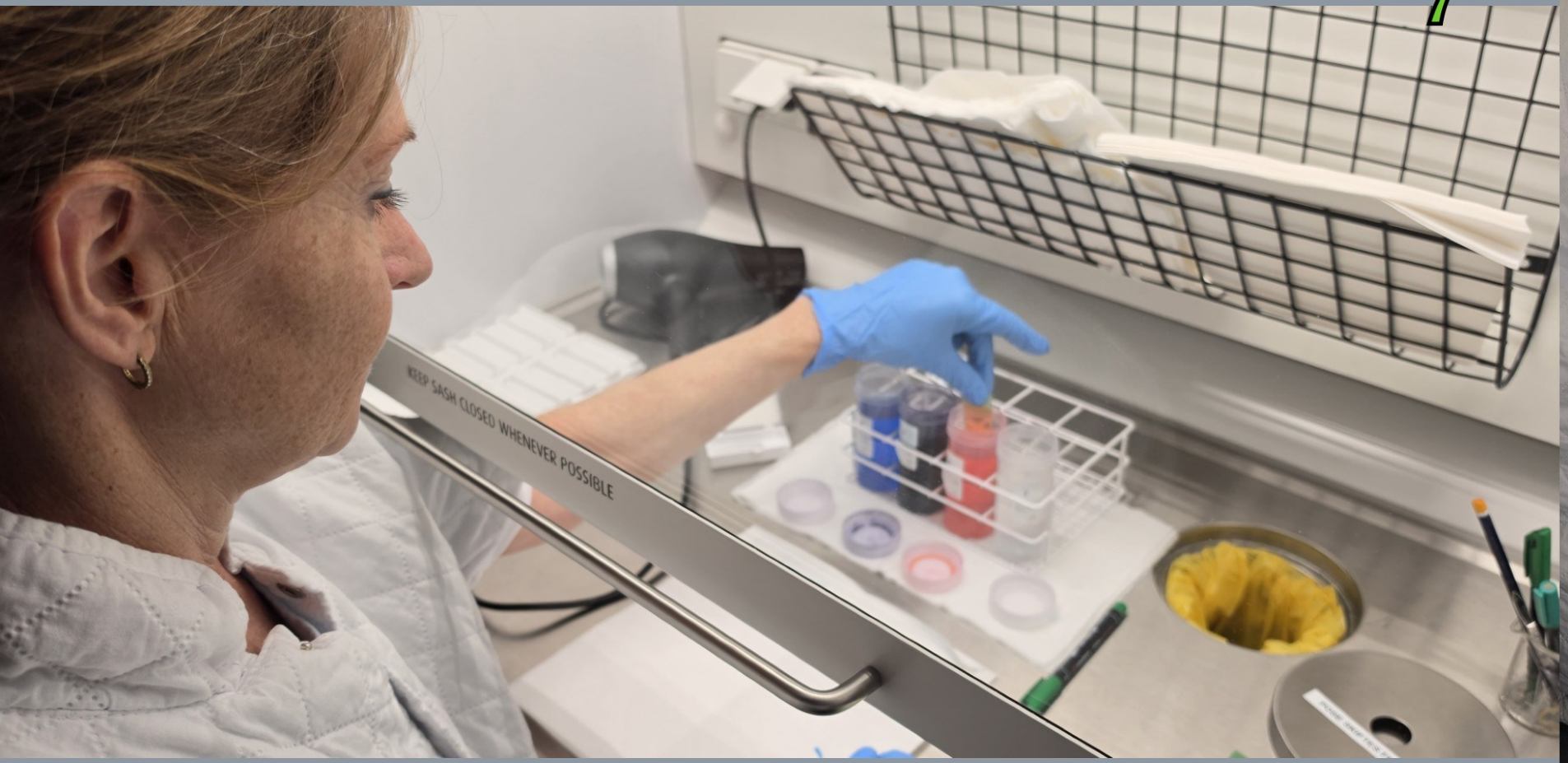
Stylet indsættes i nål, som føres frem, stylet skubber cellemateriale ud op glas, efterfølgende fjernes stylet og nål gennempustes v.hj.a. sprøjte

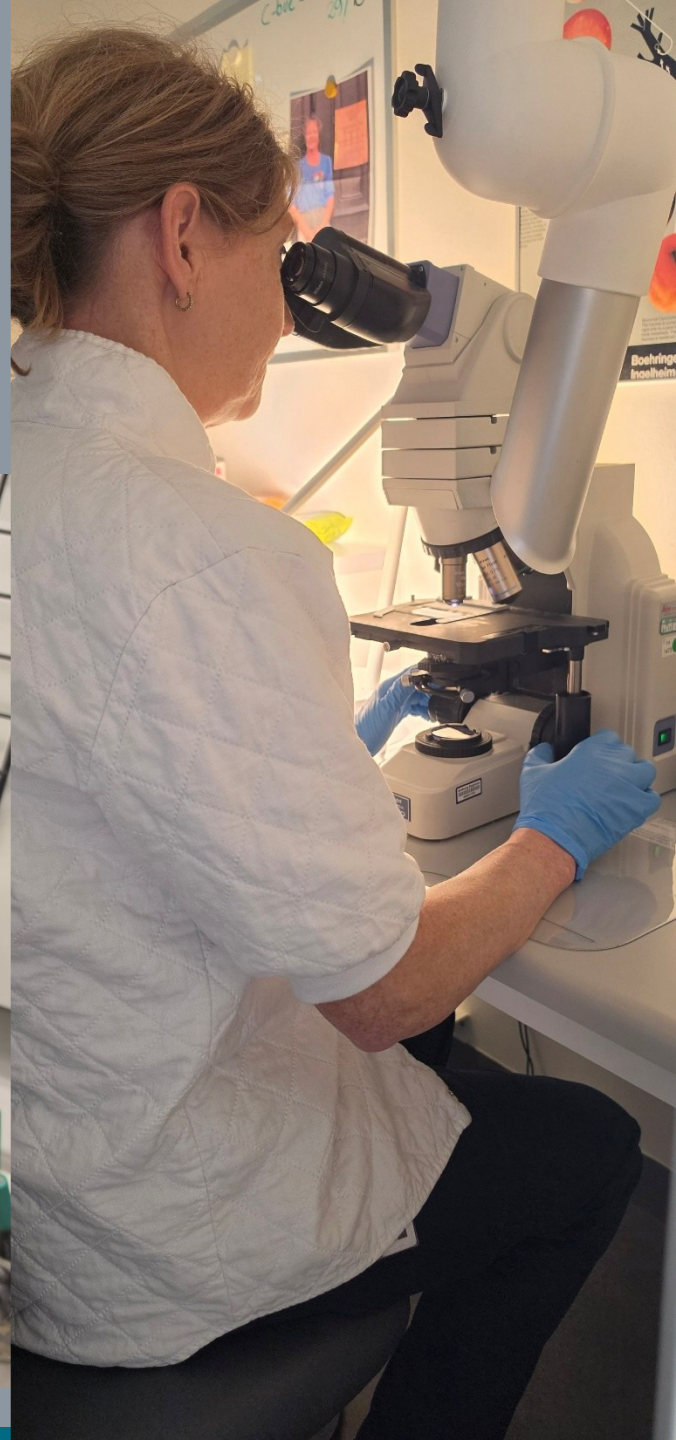
Cellemateriale udstryges (sandwich metode), typisk 2 glas fra hvert indstik

Evt resterende cellemateriale overføres til (centrifuge) restglas ved at skylle nål med fysiologisk saltvand
Ved fund af maligne celler udføres der ekstra dedikerede indstik til rest-glasset.
Transportmedie: fysiologisk saltvand

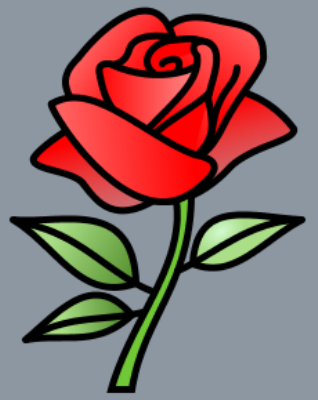

1. MGGQ
2. RAPID ON-SITE EVALUATION (ROSE)

BIOANALYTIKERS OPGAVE VED EBUS TBNA MED ROSE

- Vurdere egnethed
  inkl. at skelne mellem ikke-diagnostiske prøver og negative prøver
- *Uegnet prøve* vil oftest indeholde mange bronkiecylinderepithelceller, meget blod, og ses uden indhold af lymfocytter, granulomatøs inflammation, maligne celler

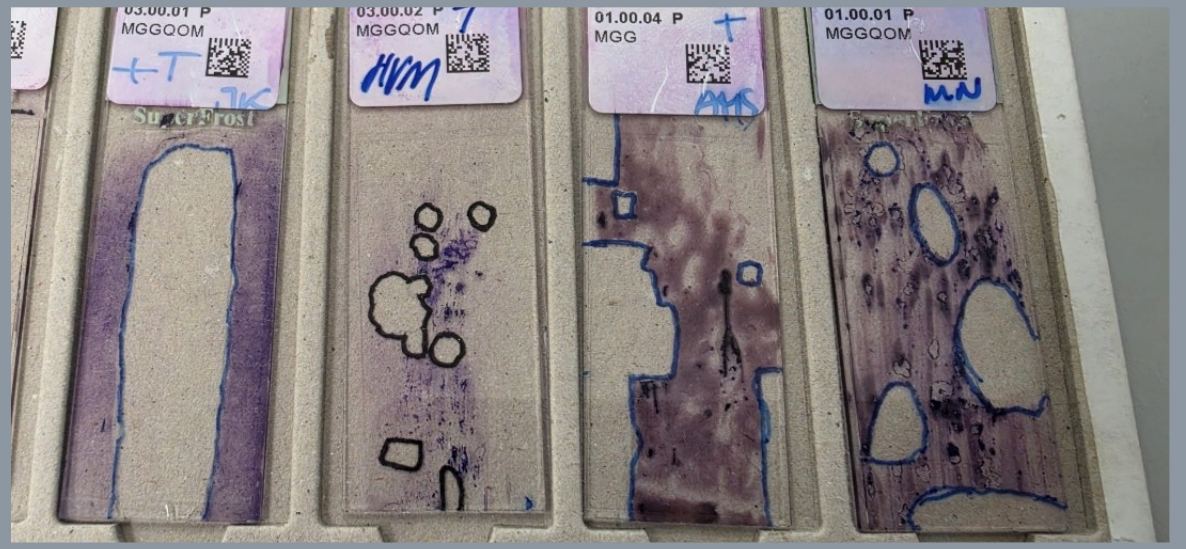
Egnet prøve /diagnostisk dvs kan forklare lymfadenopati: indeholde maligne celler/ granulomatøs inflammation/ tilstrækkeligt med lymfocytter/celler fra lymfeknude

Når erklæret egnet ➡ nyt fokus: triage

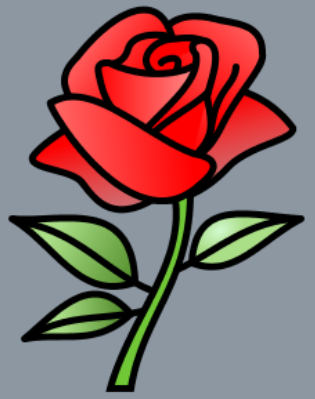
dvs sikre tilstrækkeligt med egnet prøvemateriale til øvrige analyser som IHC, MOL, FLOW, mikrobiologi
(dvs ekstra udstrygningsglas /materiale til celleblok)

IHC:
PDL-1
(immunterapi)

MOL lunge:
BRAF, KRAS, EGFR, ERBB2, ALK, MET, STK11, RET, NTRK1-3, ROS1
(targeteret terapi)

TILSTRÆKKELIGT REPRÆSENTATION AF CELLER FRA LYMFEKNUDE?

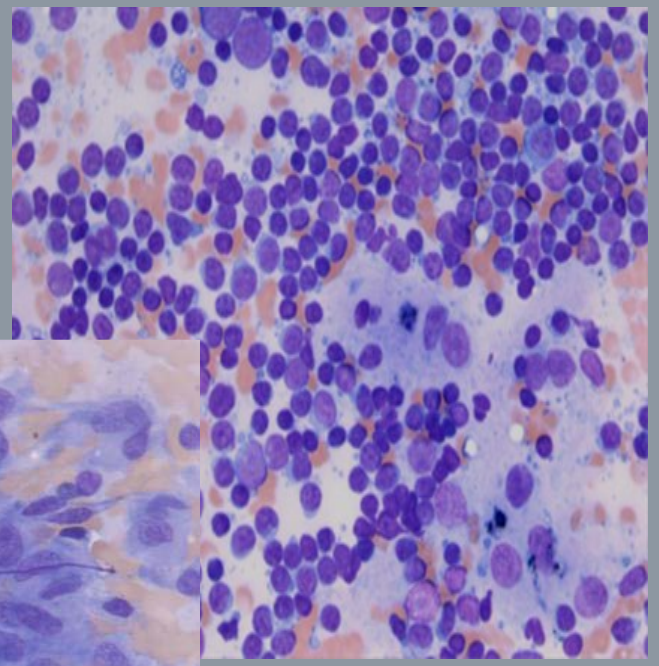

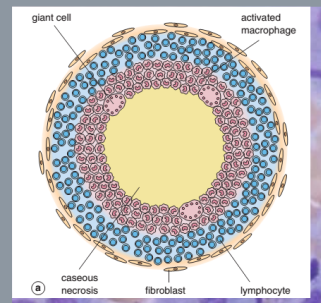
- 1. èt glas med mange lymfocytter eller lymfocytter skal udgøre > 30 % af cellerne
- 2. > 40 lymfocytter pr. 40 HPF /
  > 100 lymfocytter pr 10 LPF (ikke angivet i hvor mange synsfelter)
- 3. > 40 lymfocytter pr. 40 HPF i alle cellulære områder
- 4. maligne celler
- 5. tegn på granulomatøs inflammation (epitheloidceller)
- 6. skal ses germinalcenter fragmenter (ex.vis plasmaceller) og grupper af pigmentholdige/antrakotiske (kulstøv) makrofager (tingible body makrofager)
- 7. fraråder at erklære prøvematerialet egnet ved kontaminering med bronkiecylinderepithelceller

EGNETHEDSKRITERIER
EBUS TBNA /EUS FNA LYMFEKNUDE (AALBORG)

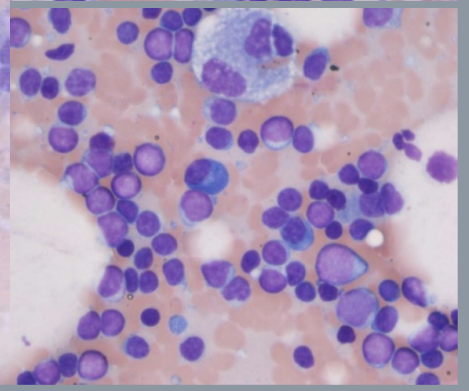
Repræsentativ for en lymfeknude:

- En blandet population af lymfoide celler og plasmaceller
  > 40 lymfocytter ved 40 HPF (Christos: i minimum 10 synsfelter)
- Makrofager ofte med indhold af pigment/kulstøv (tingible makrofager)
- Få granulocytter
- Baggrund med lymfoglandulære legemer

- Fund af maligne celler (OBS ved manglende tilstede
- Fund af granulomatøs inflammation

- *Cancer (Cancer Cytopathol) 2014;122:561-76*
- Christos Meristoudis: ”ved kontaminering med bronkiecyl: (som udgangspunkt) uegnet

KULSTØV PIGMENT LOOK-A-LIKE

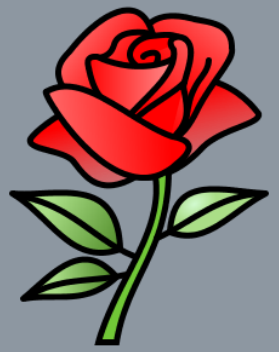
(UDFORDRINGER/DIFFERENTIAL DIAGNOSTIK)

- Pigmentholdige makrofager KAN ses som tilblanding fra bronkieslimhinde (”stenlunger”), vurderes alligevel som et rimeligt specifik fund fra lymfeknude
- Metastatiske celler fra malignt melanom med pigment
- Makrofager med hæmosiderin pigment
- Pigment fra stylet (små metal partikler)
  (Lejret ekstracellulært, større partikler end antrakotisk pigment, fravær af omkringliggende makrofager)
- Grafitstøv fra blyant

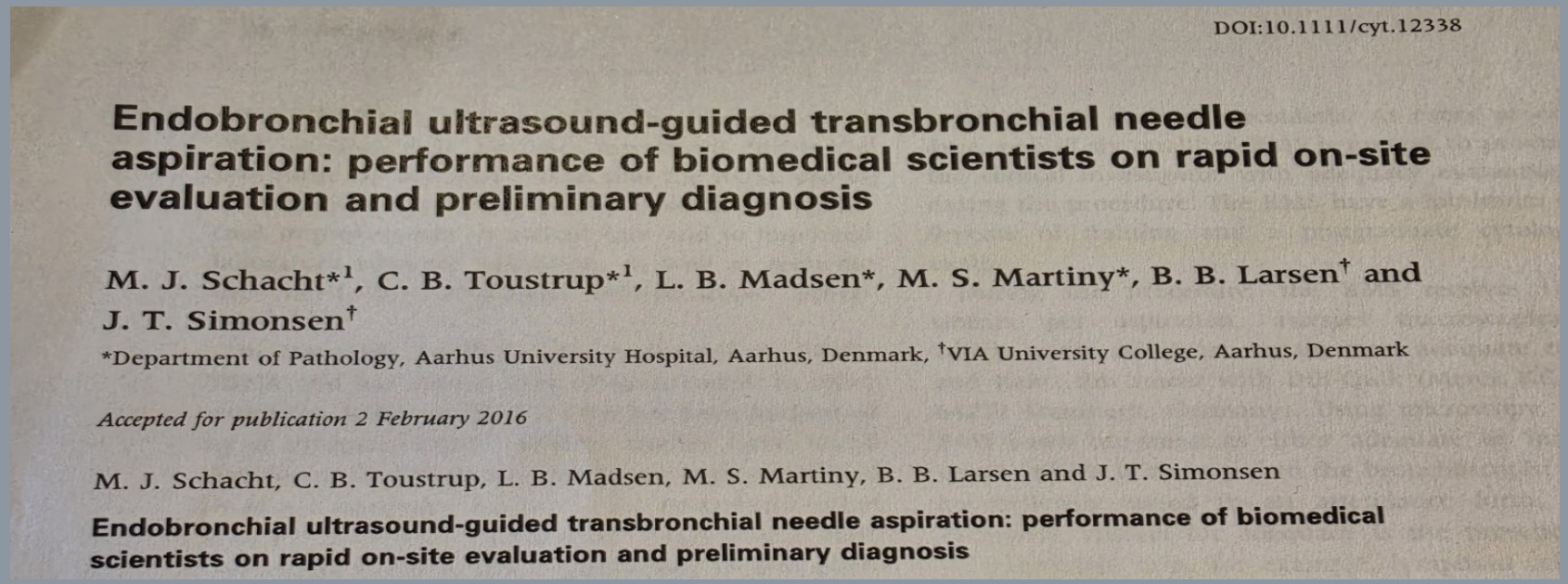
ØVRIGE UDFORDRINGER/ LOOK-A-LIKE (DIFFERENTIALDIAGNOSTIK)

- Dårligt farvede MGGQ - ses specielt ved tilblanding med mucus
- Benigne / reaktive bronkie cyl / bægercellehyperplasi > < højt diff. Lunge ADC / metastase ADC anden oprindelse
- Enkelt liggende / få maligne celler
- Malign > < granulomatøs inflammation
- Kun maligne celler uden lymfoid baggrund
- Primære lymfeknude neoplasier (maligne hæmatologiske)

DUR (vi) – DUR (vi) IKKE

DOI:10.1111/cyt.12338

Endobronchial ultrasound-guided transbronchial needle aspiration: performance of biomedical scientists on rapid on-site evaluation and preliminary diagnosis

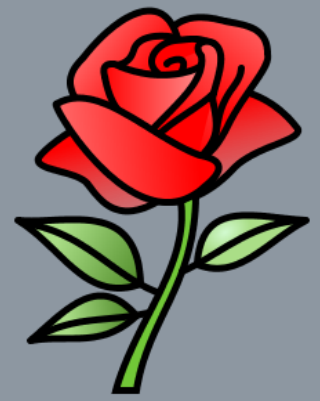
M. J. Schacht*[1], C. B. Toustrup*[1], L. B. Madsen*, M. S. Martiny*, B. B. Larsen[†] and J. T. Simonsen[†]

*Department of Pathology, Aarhus University Hospital, Aarhus, Denmark, [†]VIA University College, Aarhus, Denmark

Accepted for publication 2 February 2016

M. J. Schacht, C. B. Toustrup, L. B. Madsen, M. S. Martiny, B. B. Larsen and J. T. Simonsen

Endobronchial ultrasound-guided transbronchial needle aspiration: performance of biomedical scientists on rapid on-site evaluation and preliminary diagnosis

- Formål:
  EBUS TBNA: Bioanalytikers præstation ved ROSE og foreløbig diagnose.
- Konklusion:
  Både ROSE og foreløbig egnetheds vurdering og foreløbig diagnose foretaget af bioanalytiker viste høj overensstemmelse sammenlignet med den endelige vurdering foretaget af cytopatolog.

- Ref.:

- Kompendium Klinisk cytologi, Lungecytologi, Dansk Cytologiforening
- Endobronkial Ultrasound-Guided Transbronchial Needle Aspiration EBUS-TBNA
  A Practical Approach (EBUS bog)
- Endobronchial ultrasound-guided transbronchial needle aspiration: performance of biomedical scientist on rapid on-site evaluation and preliminary diagnosis (Bachelor projekt artikel)
- Egne erfaringer

Program Papanicolau		Station	Time	Critical
Start:	96% ethanol			
Step 1:	70 % ethanol	stn 1	30 sek.	NO
Step 2:	Demineraliseret vand	stn 2	30 sek.	NO
Step 3:	Hæmatoxylin	stn 3	1 min.	YES
Step 4:	Postevand	stn 4	30 sek.	NO
Step 5:	Postevand	stn 5	30 sek.	NO
Step 6:	Demineraliseret vand	stn 6	5 min.	NO
Step 7:	70 % ethanol	stn 7	30 sek.	NO
Step 8:	96 % ethanol	stn 8	30 sek.	NO
Step 9:	OG 6	stn 9	1 min.	YES
Step 10:	96 % ethanol	stn10	1 min.	YES
Step 11:	EA 50	stn 11	1 min.	YES
Step 12:	Absolut ethanol	stn 12	10 sek.	YES
Step 13:	Absolut ethanol	stn 13	10 sek.	YES
Slut:	Absolut ethanol	Unload C		

Fiksering i min. 15 minutter

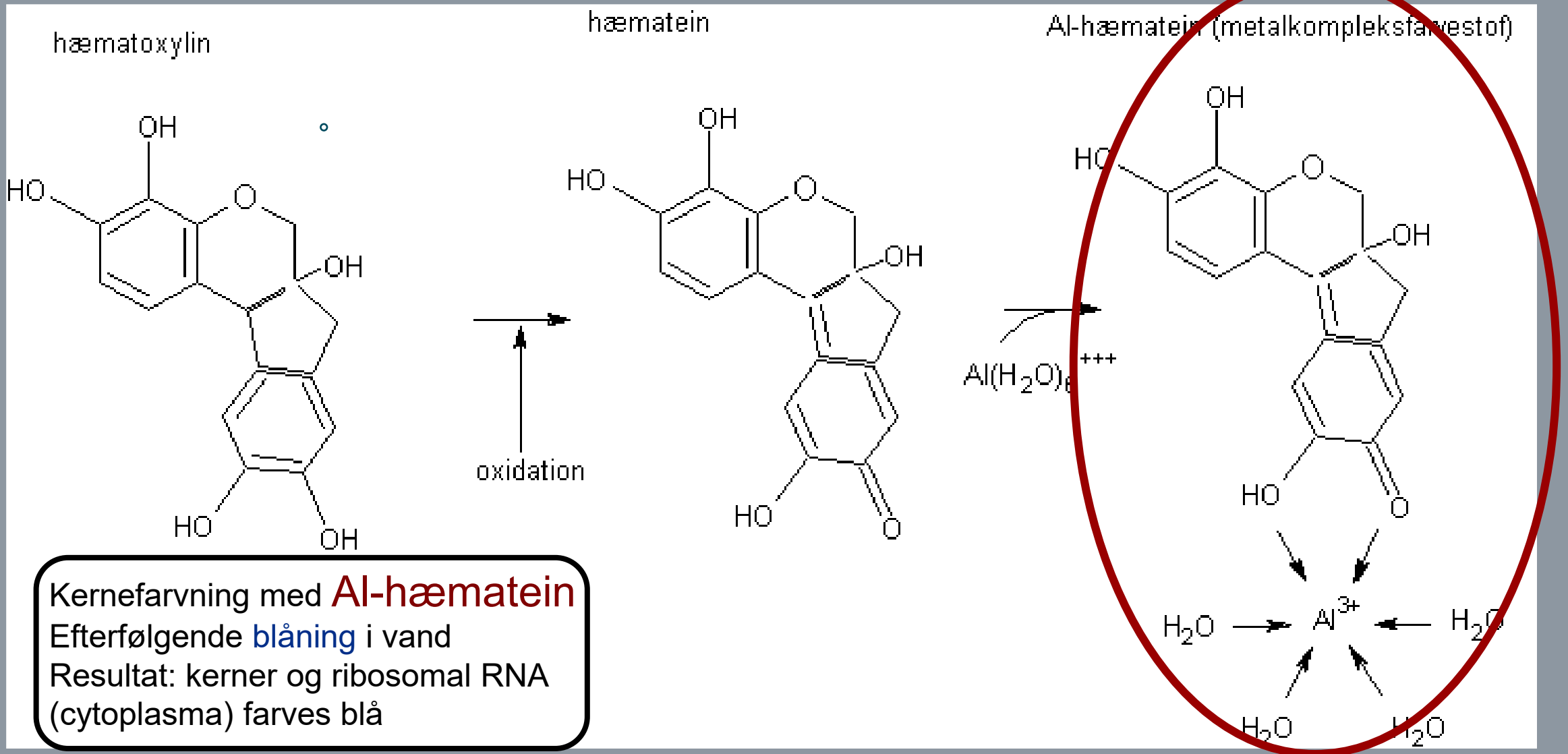
Farveforskrift ”anden cytologi” PAI Aalborg

Q-pulse dokument: B.C Farveforskrifter, anden cytologi

	Step 3:	Hæmatoxylin	stn 3	1 min.	YES

FARVNING AF KERNER (PAP) OG RIBOSOMAL RNA I CYTOPLASMA

$R\text{-}PO_4^- \rightleftarrows R\text{-}PO_4H$

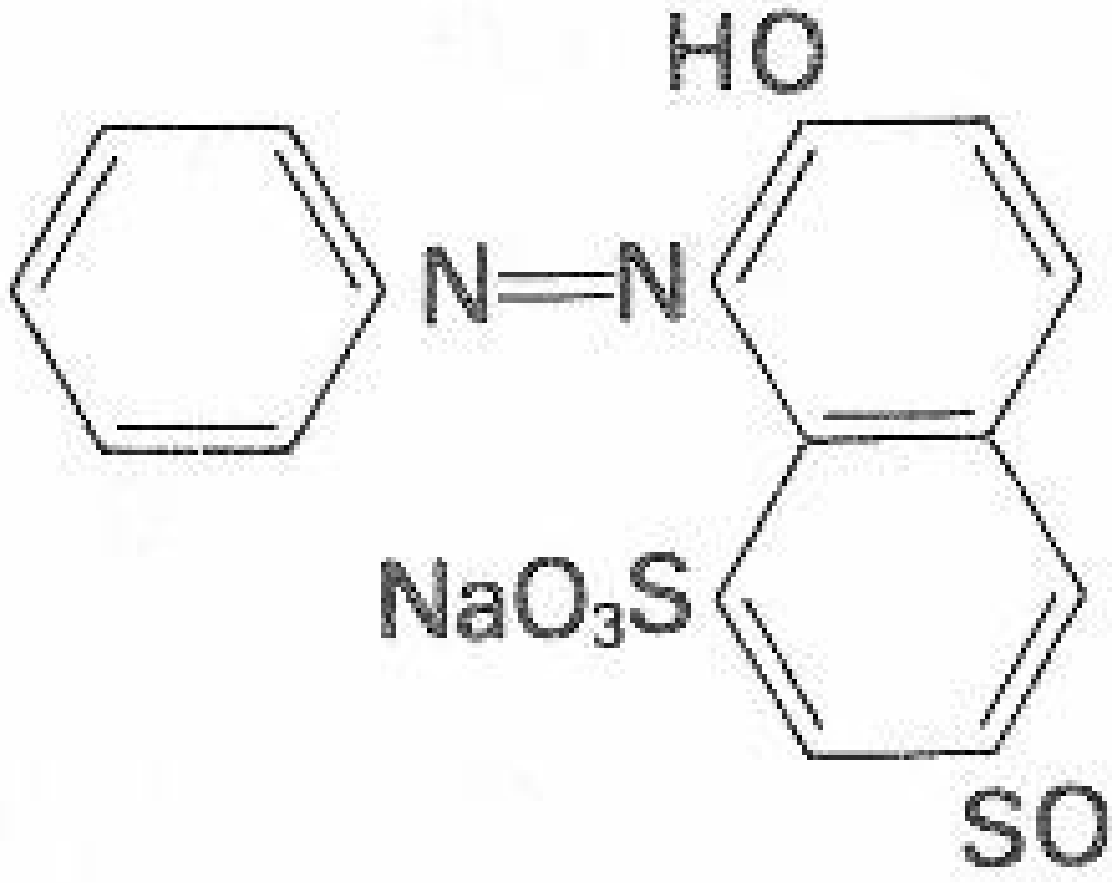

Kernefarvning med Al-hæmatein
Efterfølgende blåning i vand
Resultat: kerner og ribosomal RNA (cytoplasma) farves blå

	Step 9:	OG 6	stn 9	1 min.	YES

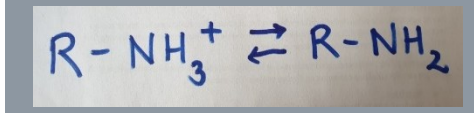
Cytoplasma farvning med OG6

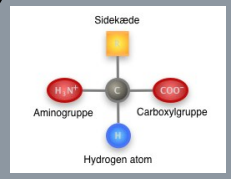
1.TRIKROMFARVNING CYTOPLASMA (PAP)

Orange G

Anion farvestof

Opløsning indeholder desuden:
Fosforwolframsyre = Stort ufarvet poly anionmolekyle

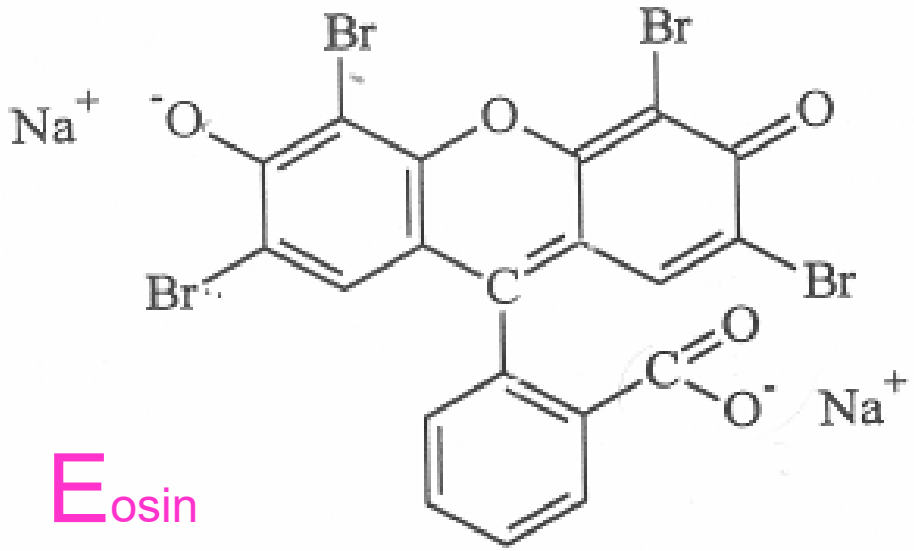
Negativt ladet

Step 11:	EA 50	stn 11	1 min.	YES

$R-NH_3^+ \rightleftarrows R-NH_2$

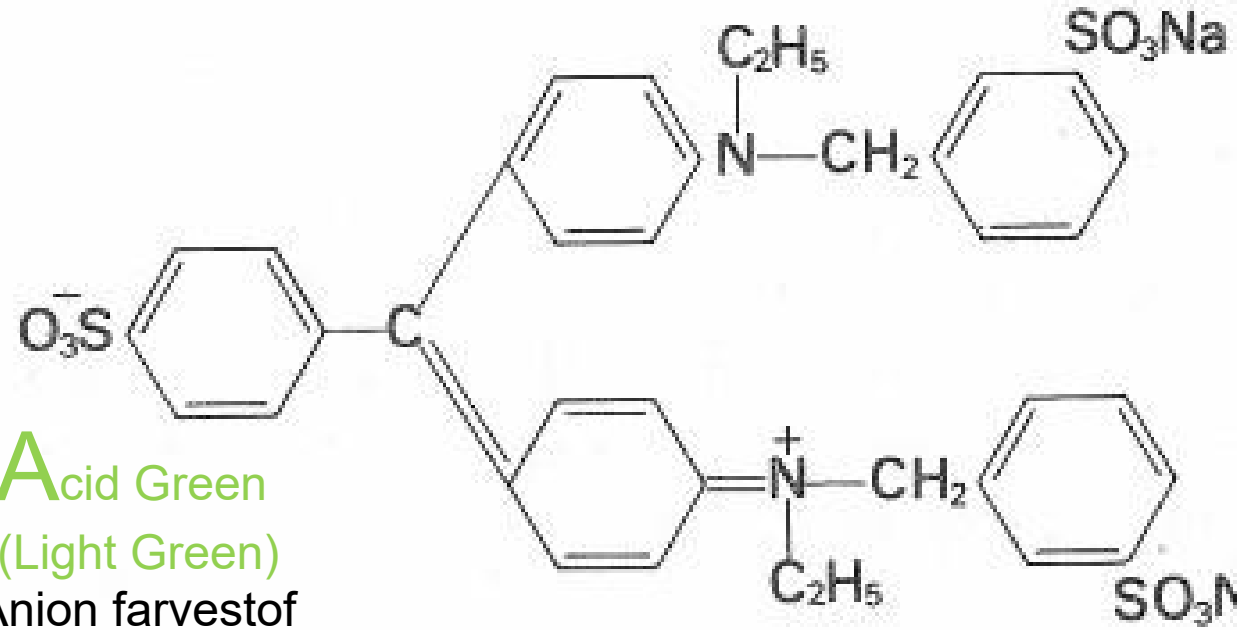
Cytoplasmafarvning med EA50

2.TRIKROMFARVNING CYTOPLASMA (PAP)

Eosin

Anion farvestof

Acid Green

(Light Green)

Anion farvestof

Negativt ladet

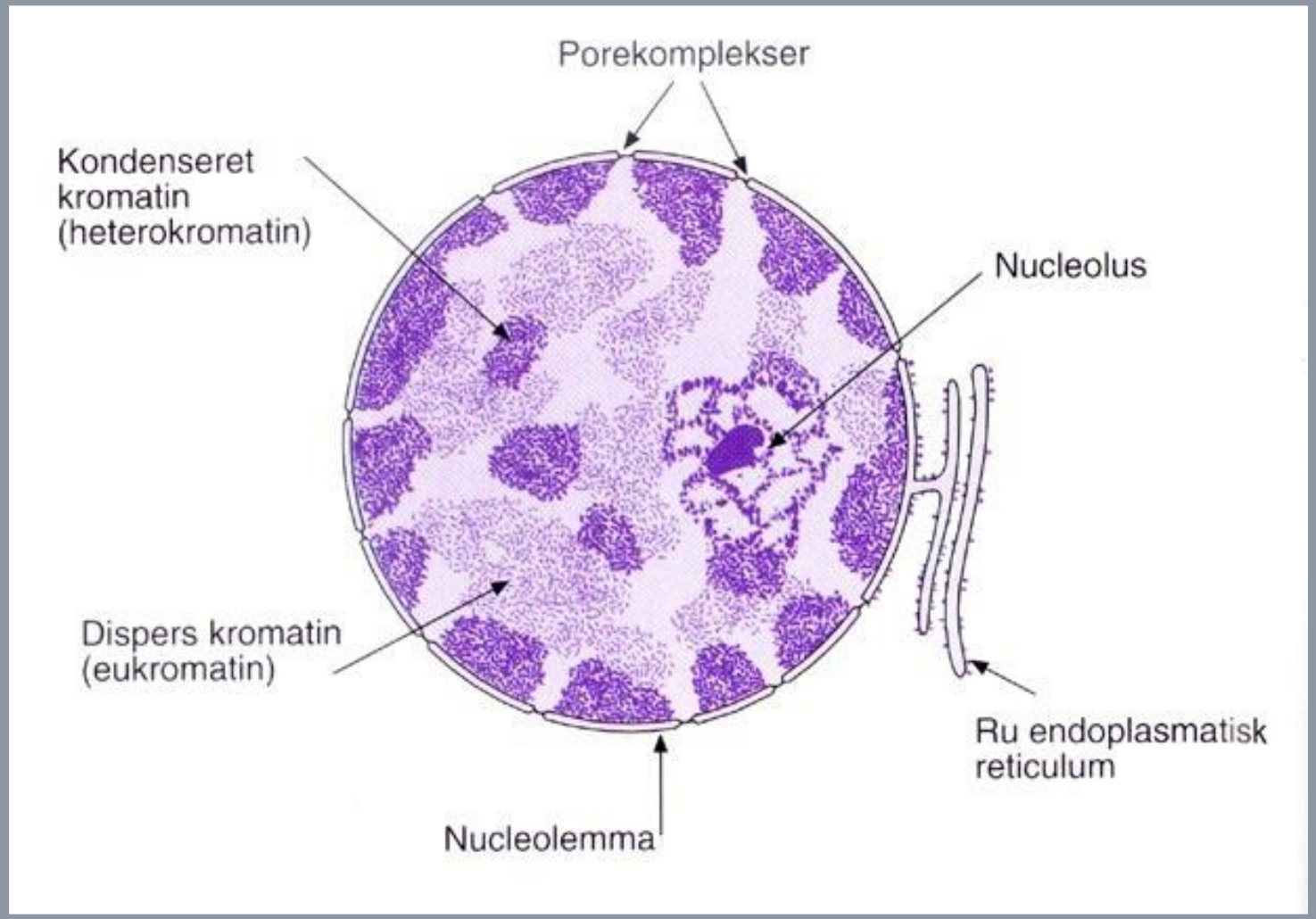
Opløsning indeholder desuden:
Fosforwolframsyre =
Stort ufarvet poly anionmolekyle

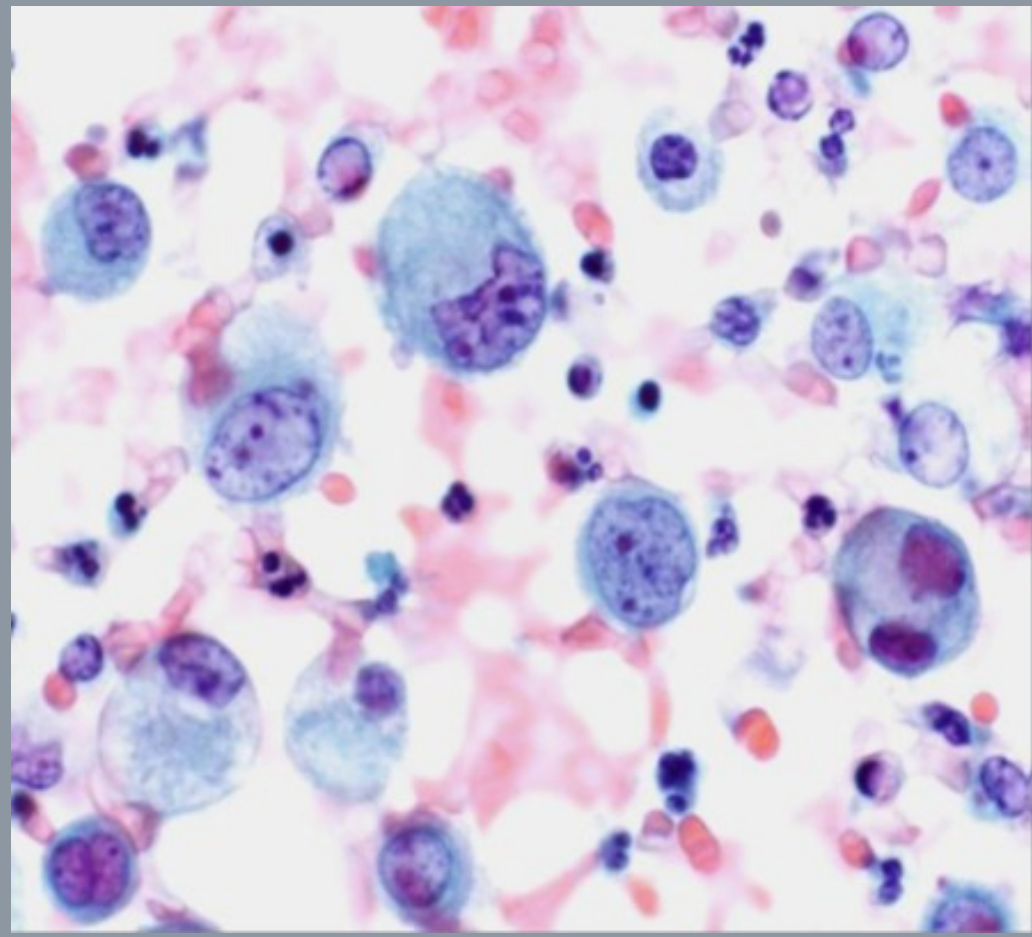
	Step 3:	Hæmatoxylin	stn 3	1 min.	YES

KERNEN:

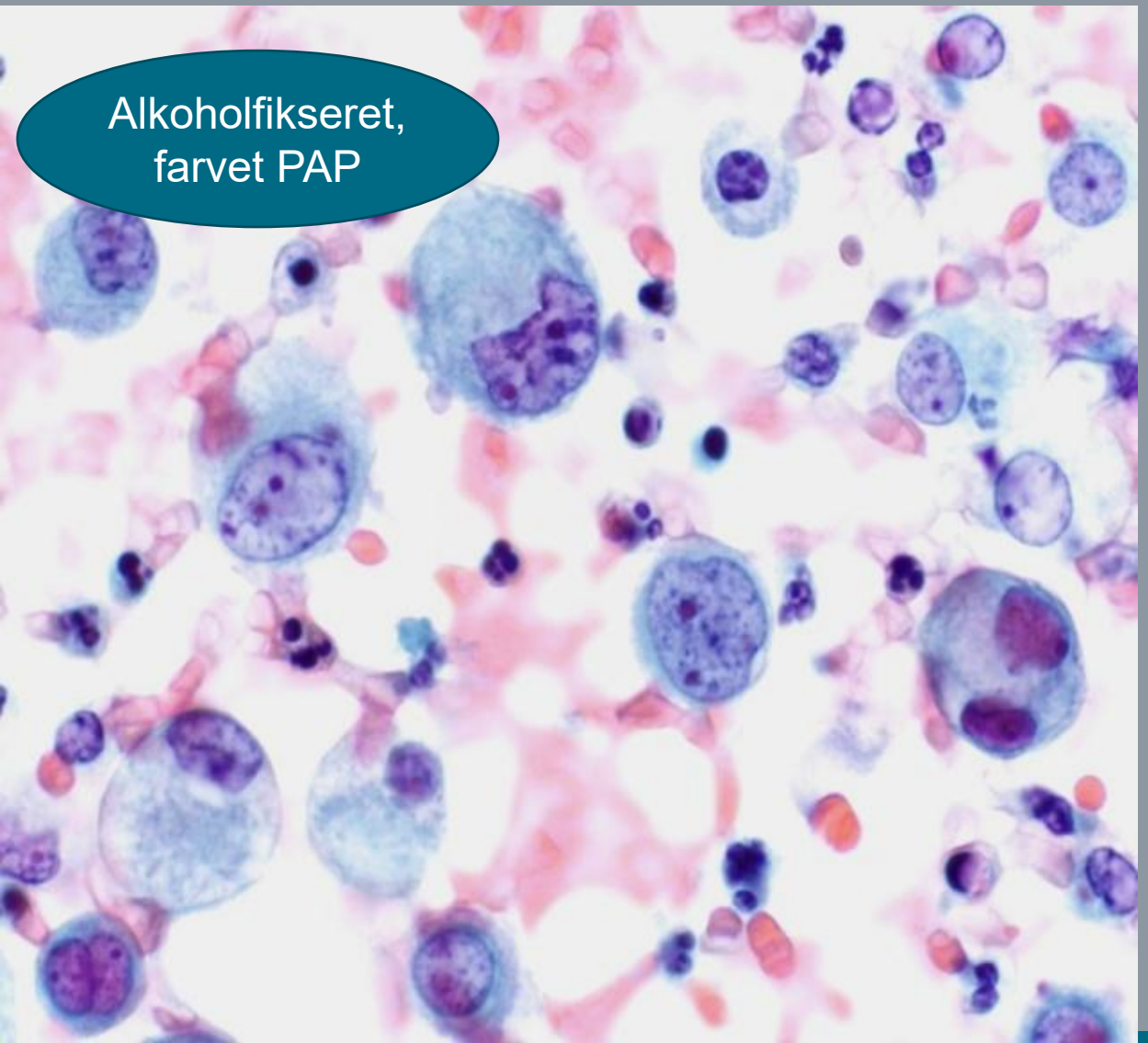
CELLEKERNERS KROMATIN STRUKTUR: VIGTIG DIAGNOSTISK KRITERIUM I CYTODIAGNOSTIK.

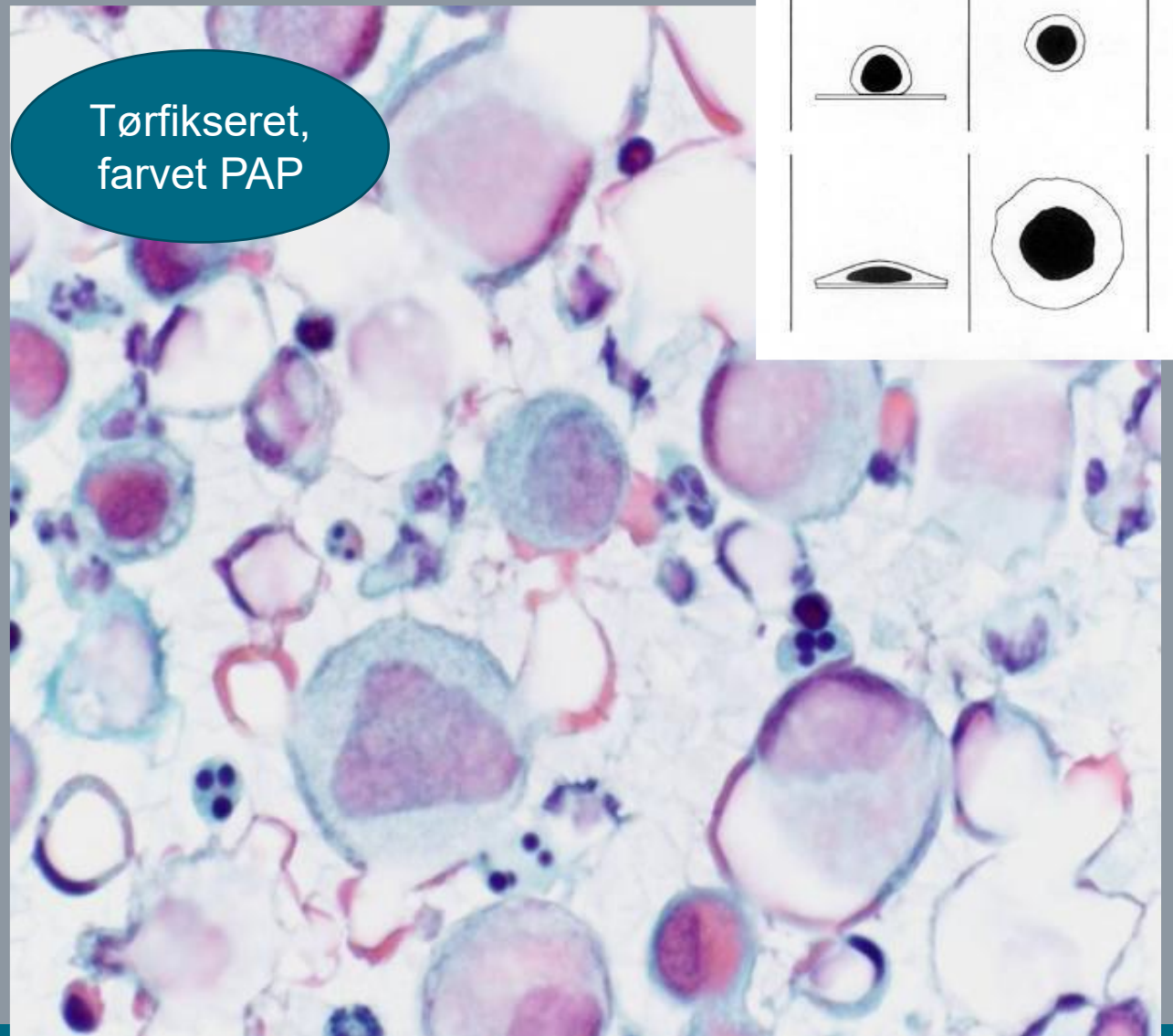

PAP FARVNING AF HENHOLDVIS ALKOHOL- OG TØR-FIKSERET CELLEUDSTRYGNING (SERØS VÆSKE)

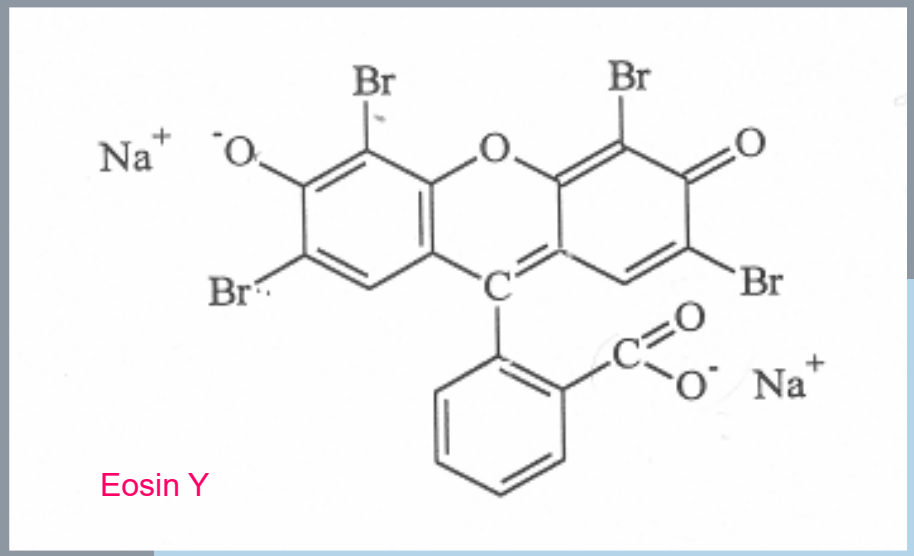

Program MGG			**Station**	**Time**	**Critical**
Start:	Tomt kar	Load B			
Step 1:	Methanol		stn 14 eller 23	15 min.	YES
Step 2:	May-Grünwald		stn 21 eller 22	5 min.	YES
Step 3:	Giemsa		stn 24,25 eller 26	15 min.	YES
Step 4:	Phosphatstødpudeblanding (buffer)		stn 15,16 eller 17	10 min.	YES
Step 5:	Tomt kar		stn 18,19 eller 20	30 sek.	NO
Slut:	Tomt kar	Unload D			

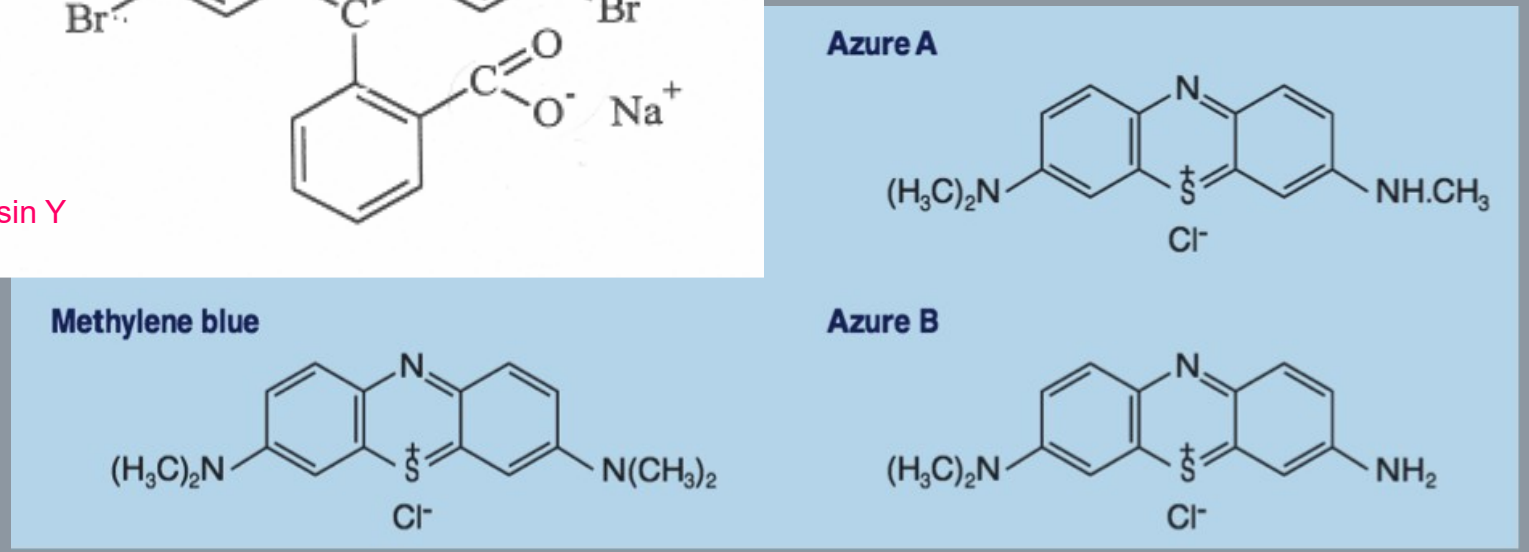
Q-Pulse dokument:
B.C Farveforskrifter, anden cytologi

MAY GRÜNWALD GIEMSA = MGG

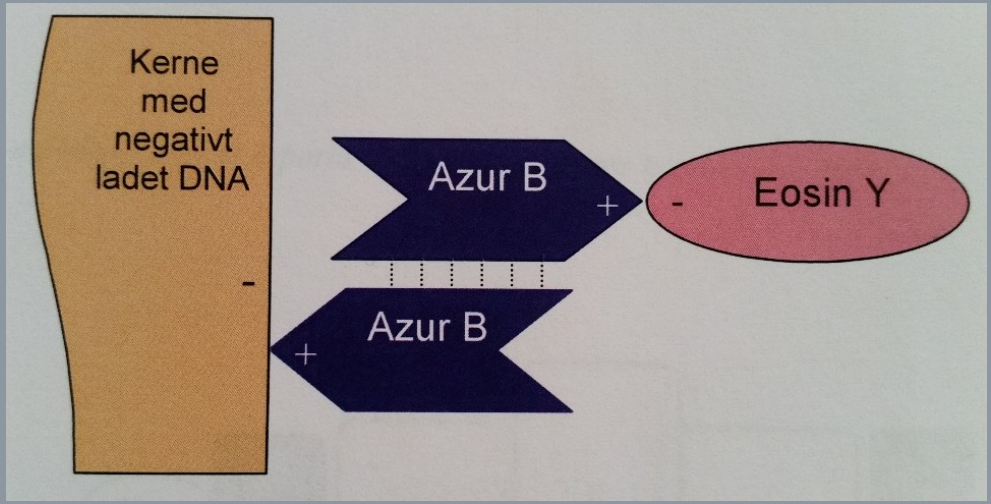
May Grunwald opløsning og Giemsa opløsning består begge af 4 farvestoffer:
Eosin (anion FS)
og Methylenblå, Azur A og Azur B (kation FS)

Eosin Y

1. SPECIELLE FARVEEGENSKABER MAY GRUNWALD – GIEMSA: ROMANOWSKI – GIEMSA EFFEKT (FARVE: PURPUR)

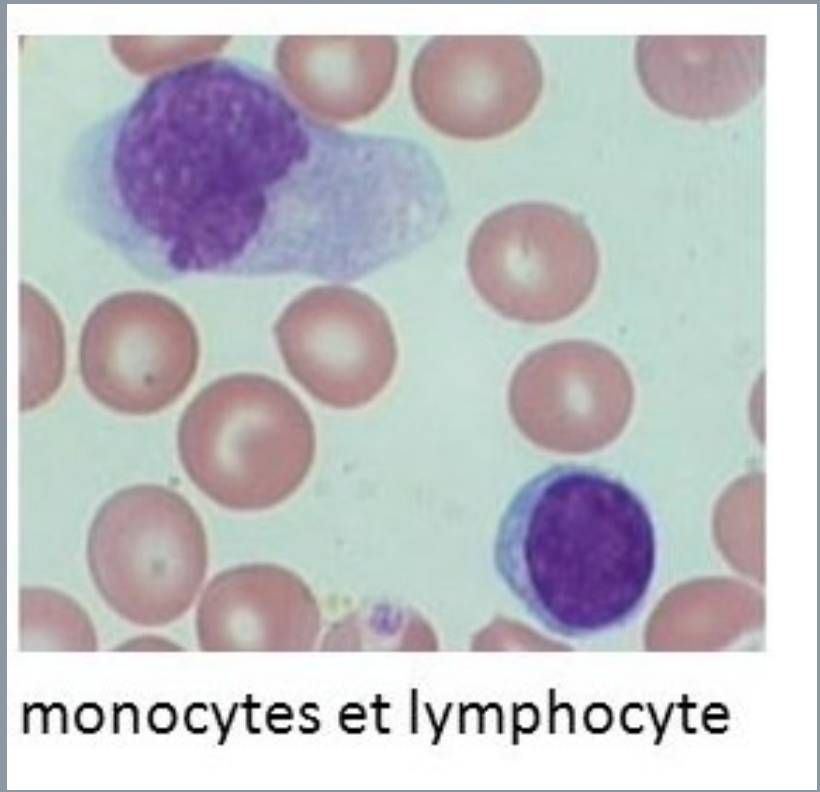

Romanowski – Giemsa effekten

De stiblede linier viser hydrofob interaktion mellem Azur B farvestofferne

Proteinfarvning (histoner) med Eosin også sandsynlig

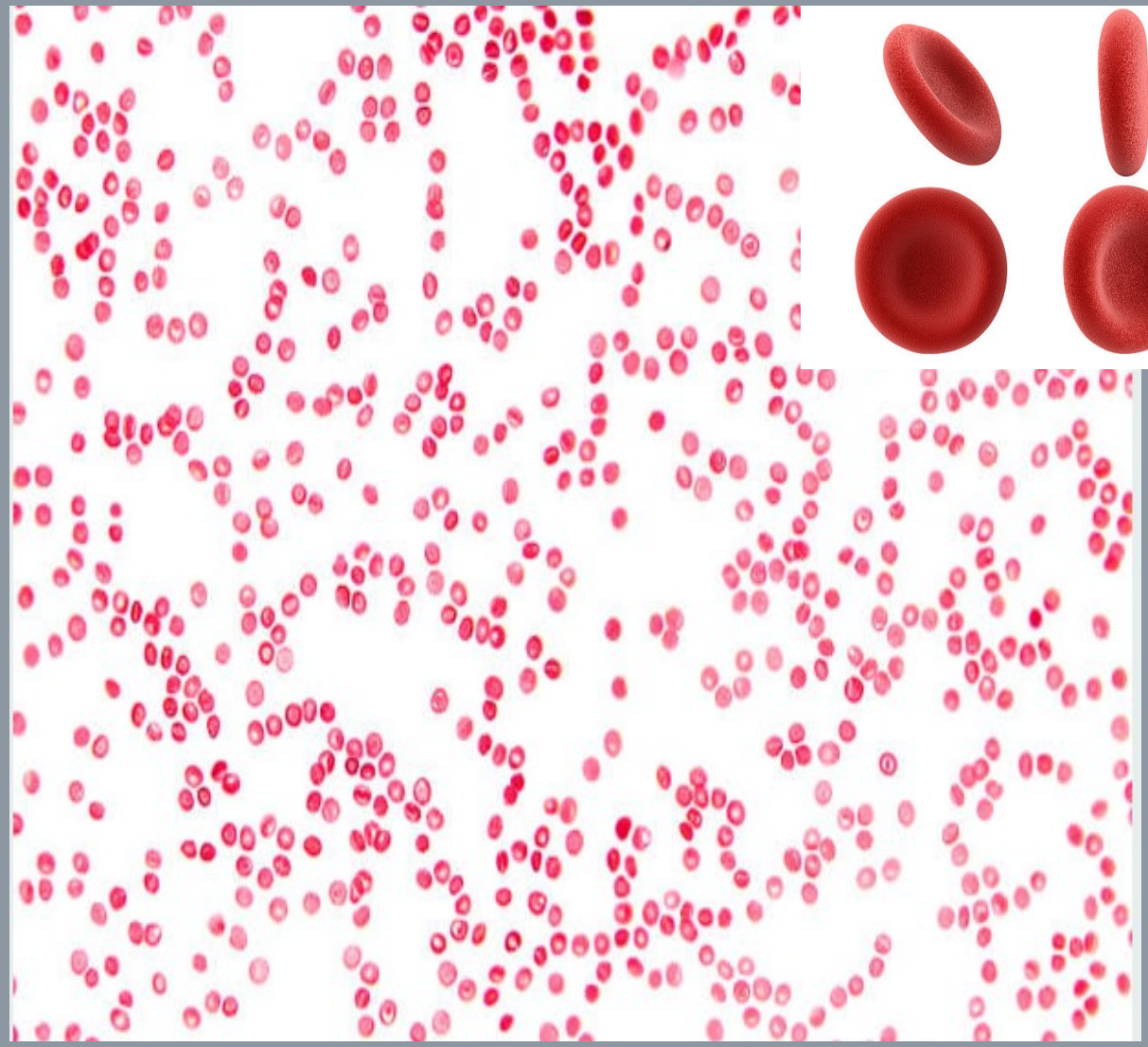
da Romanowsky – Giemsa effekten (purpur farvning) ikke optræder i celler, der har været udsat for formalin fiksering.

Resultat:
Kerner farves Purpur.
Cytoplasma farves lyseblåt, fordi?

Ref.: Farvning af celler og væv, noter VIA University

MGG FARVNING AF HÆMATOLOGISKE CELLER

Erytrocytter indeholder ingen kerne

Erytrocytters cytoplasma indeholder store mængder af det basiske protein hæmoglobin (pH iso = 7-8),
hvorfor proteinet overvejende er positivt ladet ved pH 6,5
dermed farves cytoplasma rødt af anionfarvestoffet Eosin Y